

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Evy Šonkové a soudců Tomáše Kocourka a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **Q. H. N.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Karlovarského kraje**, se sídlem K. H. Máchy 1266, Sokolov, proti rozhodnutí žalované ze dne 1. 10. 2025, čj. KRPK-77944-27/ČJ-2025-190022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 21. 10. 2025, čj. 33 A 45/2025-48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaná rozhodla o žalobcově zajištění podle § 124b odst. 1 písm. c) ve spojení s odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (zákon o pobytu cizinců), za účelem vycestování. Proti rozhodnutí žalované brojil žalobce žalobou ke Krajskému soudu v Plzni, který ji zamítl. Žalobce pobývá v ČR od roku 1997, nyní spolu s manželkou a dvěma nezletilými syny. Byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 8 let a trestu vyhoštění na dobu 10 let, a to za pokus zvláště závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy a zločin krádeže. V souvislosti s trestem vyhoštění mu zaniklo povolení k trvalému pobytu. Po zásahu Ústavního soudu nálezem ze dne 6. 3. 2024, sp. zn. III. ÚS 2897/23, bylo upuštěno od výkonu trestu vyhoštění z důvodu nepřiměřenosti zásahu do soukromého nebo rodinného života. Žalobce byl v říjnu 2024 podmíněčně propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody, žádost o povolení k pobytu nepodal. Rozhodnutí o povinnosti opustit území EU a smluvních států nabylo právní moci dne 26. 8. 2025, lhůta k vycestování uplynula 25. 9. 2025. Žalobce se šest dní poté (1. 10. 2025) dostavil k žalované a požádal, aby ještě mohl v ČR zůstat a starat se o svoje

děti, a navrhl složení finanční záruky ve výši 50 000 Kč jeho manželkou. Téhož dne se dozvěděl o nepřiznání odkladného účinku žalobě proti rozhodnutí o povinnosti opustit území, a to při druhém podání vysvětlení. V jeho rámci mu žalovaná nabídla institut dobrovolného návratu do země původu dne 2. 10. 2025, žalobce však sdělil, že tento termín je nereálný, nicméně je ochoten vycestovat v přiměřené lhůtě cca 30 dnů za současného složení peněžité záruky.

[2] Krajský soud předeslal, že z rozhodnutí o zajištění je jasné, proč žalovaná považovala uložení mírnějších opatření za možné, avšak neúčelné. Zohlednila, že žalobce spáchal zvláště závažnou drogovou trestnou činnost a po podmíněčném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody na to téměř bezprostředně navázal neoprávněným pobytem. V souvislosti s tím mu byla uložena povinnost opustit území, tedy nejmírnější forma rozhodnutí o navrácení, kterou žalobce nerespektoval a žádné kroky k vycestování nepodnikl (o čemž svědčí i neochota využít institutu dobrovolného návratu poté, co se dozvěděl o nepřiznání odkladného účinku žalobě). Žalovaná tedy dospěla k závěru, že žalobce dobrovolně vycestovat nehodlá a uložení zvláštního opatření podle § 123b odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců je zjevně neúčinné. Navštívení pracoviště žalované byl účelový postup. Ostatně žalobce nevyjádřil ochotu vycestovat v době nabízené žalovanou a sledoval tím prodloužení svého pobytu na území ČR. Z toho lze dovodit důvodnost závěrů žalované, že žalobce neskýtá záruku splnění jemu uložených povinností, tedy i důvodnost zajištění. Žalobci nelze vyčítat vyčkávání rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku žalobě proti rozhodnutí opustit území, ale jeho další jednání v návaznosti na jeho zamítnutí a nepřipravenost vycestovat vyložila žalovaná správně. Žalobce měl být připraven i na situaci, kdy jeho návrhu na přiznání odkladného účinku nebude vyhověno, a to právě třeba zakoupenou letenkou do země původu, klidně i v době svého nelegálního pobytu.

[3] Žalovaná podle krajského soudu zohlednila celkový způsob dosavadního jednání a přístupu žalobce k dodržování českého právního řádu, odkázala na přílehlavou judikaturu NSS a dospěla ke správnému závěru, že mírnější donucovací opatření než zajištění nepřichází v úvahu a ani by nebyla účinná, protože žalobce by jinak nevycestoval. Ve vztahu ke zvláštnímu opatření podle § 123b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců sám žalobce uvedl, že může složit částku ve výši 50 000 Kč, takže žalovaná nemusela sdělovat, jaká částka by byla dostačující (byla čtyřikrát vyšší než žalobcem sdělené maximum). Pokud by žalobce nebyl dotazován na maximální částku nebo pokud by jím navržená částka atakovala výši finanční záruky zamýšlenou žalovanou, bylo by možné a vhodné se žalobce dotázat, zda by byl ochoten „drobný“ rozdíl uhradit. To však nenastalo, takže žalovaná postupovala správně, když se v tomto směru žalobce dál nedoptávala. I kdyby však žalobce nabídl finanční částku v požadované výši, neznamená to, že by ji byla žalovaná povinna bez dalšího přijmout.

[4] Zásah rozhodnutí o zajištění do osobního a rodinného života žalobce krajský soud za nepřiměřený nepovažoval.

II. Argumentace účastníků řízení

Kasační stížnost žalobce

pokračování

[5] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.). Stěžovatel spatřuje důvod přijatelnosti kasační stížnosti v zásadním pochybení krajského soudu s dopadem do svého hmotněprávního postavení. Krajský soud podle něj nesprávně a nedostatečně posoudil možnosti přednostního uložení zvláštních opatření za účelem vycestování z území podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců a přiměřenost dopadu zajištění do stěžovatelova soukromého a rodinného života a do práv jeho rodinných příslušníků.

[6] Stěžovatel vytýká krajskému soudu, že v odůvodnění citoval nesprávná ustanovení zákona o pobytu cizinců. Vycházel tedy z nesprávné právní úpravy, tudíž nemohl dospět ke správnému závěru. Chybně také uvedl adresu, na níž stěžovatel s rodinou pobývá.

[7] Rozhodnutí žalované i napadený rozsudek považuje stěžovatel za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Krajský soud nesprávně i nedostatečně posoudil, zda šlo přednostně účinně uplatnit zvláštní opatření podle § 123b odst. 1 zákona o pobytu cizinců. K tomu doslovně zopakoval značnou část svých žalobních tvrzení (kapitola V. kasační stížnosti na str. 6, první polovina str. 7, téměř celá str. 8, závěr str. 9; ty NSS nerekapituluje). Ve vztahu k finanční záruce setrval na svém přesvědčení, že mu žalovaná měla už při podání vysvětlení sdělit konkrétní částku, kterou by považovala za dostačující finanční záruku, a umožnit mu tak (příp. i v součinnosti s rodinnými příslušníky) nabídnout adekvátní sumu. Stejně jako v žalobě odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 1. 2025, čj. 2 A 2/2025-35, bod 29, z něhož povinnost žalované takto postupovat dovozoval. Krajský soud pochybil, když považoval za dostačující, pokud se žalovaná pouze dotázala, jaká je nejvyšší částka, kterou by stěžovatel byl ochoten složit.

[8] Stěžovatel se po podmíněném propuštění z výkonu trestu odnětí svobody a uplynutí lhůty k vycestování z území dobrovolně dostavil k žalované a snažil se svoji situaci řešit, poskytl veškerou nezbytnou součinnost. Věřil v přiznání odkladného účinku žalobě proti rozhodnutí o povinnosti opustit území vzhledem ke své specifické situaci, kdy trestní soudy po nálezů Ústavního soudu dospěly k závěru, že vyhoštění by představovalo nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života. Stěžovateli nelze vytýkat, že nebyl připraven využít dobrovolného návratu hned druhý den poté, co mu žalovaná sdělila, že jeho žalobě odkladný účinek přiznán nebyl (usnesení mu přitom bylo doručeno, a nabylo tak právní moci až následující den). Stěžovatel proto požádal o poskytnutí dodatečné lhůty 30 dnů na vycestování. Nelze tedy hovořit o neochotě respektovat rozhodnutí správních orgánů jako důvodu neúčelnosti zvláštních opatření. Odkaz krajského soudu i žalované na rozsudek NSS ze dne 12. 10. 2016, čj. 10 Azs 102/2016-56, stěžovatel považoval za nepřiléhavý, neboť se týkal zajištění za účelem vyhoštění.

[9] Krajský soud při posouzení námitek vztahujících se k možnosti uložení zvláštních opatření zohlednil trestní minulost a pobytovou historii stěžovatele, aniž by dostatečně přihlédl k součinnosti stěžovatele i jeho rodinných příslušníků, snaže o řešení jeho pobytové situace a existenci rodinného a sociálního zázemí.

[10] Krajský soud podle stěžovatele rovněž nedostatečně a nesprávně hodnotil přiměřenost dopadu zajištění do práva na soukromý a rodinný život nejen stěžovatele, ale i jeho rodiny (včetně nejlepších zájmů nezletilých dětí). Zajištění zasáhlo jak syny ve věku Xa X let, tak i manželku a vyvolalo problémy ve stěžovatelově rodinném životě. Odůvodnit akceptovatelnost odloučení rodiny od stěžovatele odkazem na to, že to její členové zvládli již při výkonu trestu odnětí svobody, je paušalizující. Krajský soud nesprávně akceptoval pouhý odkaz žalované na posouzení proporcionality dopadů rozhodnutí v předcházejícím řízení (o povinnosti opustit území), ačkoli jde o různá řízení s mnoha odlišnostmi. Sám pochybil, když nedostatky odůvodnění rozhodnutí žalované následně napravoval v napadeném rozsudku vyjádřením svého názoru na přiměřenost dopadu rozhodnutí do soukromého a rodinného života stěžovatele. Jelikož stěžovateli již v souvislosti se zajištěním bezprostředně hrozila nucená realizace uložené povinnosti, dávalo smysl uplatnit námitky nepříznivých důsledků s tím spojených. Krajský soud se s nimi dostatečně nevypořádal. Přehlédl i tvrzení, že paní na hlídání, jež pomáhala s výchovou synů v době výkonu trestu, toho nadále není schopna a stěžovatel si zejména k mladšímu z nich vytvořil silné vazby. Závěr, že jsou synové ve většině záležitostí soběstační, a starší by mohl pomáhat s péčí o mladšího, považoval za nepodložený.

Vyjádření žalované

[11] Žalovaná upozornila na velkou míru shody kasační stížnosti a žaloby. Je přesvědčena, že se k ní stěžovatel v době svého opakovaného neoprávněného pobytu na území dostavil účelově, ne kvůli ochotě spolupracovat. Stěžovatel neměl oprávnění k pobytu, nemohl si tedy legálně vydělávat. Nemělo význam stěžovateli sdělit částku, kterou žalovaná považovala za dostatečnou, jestliže uvedl, že může složit 50 000 Kč. I kdyby nabídl částku v požadované výši, neznamena to, že by ji žalovaná byla povinna bez dalšího přijmout. Stěžovatel neskýtal ani záruku, že se bude zdržovat na určeném místě a hlásit se policii v určený čas. Zásah do jeho soukromého a rodinného života považuje žalovaná za přiměřený, dopad zajištění je minimální.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[12] Kasační stížnost je v rozsahu většiny uplatněných námitek přípustná (viz níže) a projednatelná. Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.), se NSS zabývá též otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud ji odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, *Ostapenko*, v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. Dovodil, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou NSS; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O žádnou z vyjmenovaných situací se nyní nejedná.

pokračování

[13] Obecné námitky nevyužití mírnějších opatření nejsou přípustné, neboť představují doslovné opakování žalobní argumentace (§ 104 odst. 4 s. ř. s.).

[14] Podle § 123b odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců je zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním cizincem (finanční záruka), kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území.

[15] Při hodnocení zákonnosti postupu žalované ve vztahu k nabídce finanční záruky postupoval krajský soud v souladu s judikaturou NSS. *„[V]olba mírnějšího opatření, než je zajištění cizince, je vázána na určité předpoklady. Cizinec musí být schopen splnit povinnosti plynoucí ze zvláštního opatření a zároveň nesmí existovat důvodná obava, že by uložením zvláštního opatření byl ohrožen výkon rozhodnutí o správním vyhoštění (vycestování). Předpokládá se, že cizinec bude při realizaci tohoto opatření se správními orgány spolupracovat a případnému výkonu správního vyhoštění (vycestování) se nebude vyhýbat. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude jeho výkon mařit, nelze přistoupit k aplikaci zvláštních opatření“* (rozsudek NSS ze dne 23. 1. 2025, čj. 9 Azs 177/2024-36, bod 28 a tam citovaná judikatura).

[16] Stěžovatel namítá, že nebyla dostatečně posouzena jeho ochota podrobit se mírnějšímu opatření namísto zajištění, tj. složit finanční záruku. Kasační soud již dříve uvedl, že nabídka složení finanční záruky ve výši 10 000 Kč může být i za situace slibu složení vyšší částky s ohledem na pobytovou historii cizince a další skutečnosti neadekvátní. Za potřebné považoval zohlednění důvodů zakládajících pochybnosti o vhodnosti a vůbec možnosti uložení zvláštních opatření, jakož i kritérií pro stanovení výše finanční záruky, kterými jsou náklady na zprostředkování eskorty policistů, na jejich letenky, ubytování a stravu v daném státě, náklady na letenku cizinci atd. (usnesení NSS ze dne 30. 1. 2025, čj. 10 Azs 223/2024-27, bod 17). Ve vztahu k finanční záruce NSS rovněž dovodil, že poměrně vysoká navržená částka (šlo o 200 000 Kč), má mít v rámci odůvodnění správního rozhodnutí odraz v míře individualizace posouzení možnosti uložení finanční záruky. NSS připustil, že *„nepochybně existují situace, za kterých ani značně vysoká částka nabízená ke složení vzhledem k předešlému chování cizince nepostačí – například s ohledem na povahu předcházející trestné činnosti (nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a násl. zákona č. 140/1961 Sb., trestního zákoníku apod.)“* (rozsudek NSS ze dne 27. 7. 2017, čj. 1 Azs 94/2017-26, bod 31).

[17] Při posuzování možnosti uložení zvláštních opatření nelze dospět k tomu, že by měl správní orgán v každém jednotlivém případě ve vztahu k cizinci poučovací povinnost. NSS v rozsudku ze dne 12. 10. 2016, čj. 10 Azs 102/2016-56, bod 41, nepovažoval poučení za nezbytné zejména v situacích, kdy správní orgán shledá existenci skutečností, které efektivnost užití mírnějších opatření vylučují. Kasační soud nepovažuje tento judikát za nepřiléhavý. Nutnost vážit možnost využít mírnějšího opatření místo zajištění je společná jak pro výkon vyhoštění, tak i pro realizaci povinnosti opustit území.

[18] Částku, kterou stěžovatel během podání vysvětlení uvedl jako (ze své strany) maximální, posoudil krajský soud v souladu s judikaturou jako nízkou. V žalobě ani v kasační stížnosti stěžovatel netvrdil, že by snad byl schopen uhradit čtyřnásobnou částku stanovenou žalovanou. Pouze argumentuje, že měl mít možnost se k ní vyjádřit. Při zvážení možnosti složení finanční záruky je třeba dle výše uvedené judikatury zohlednit i závažnost předešlého chování cizince, v tomto případě stěžovatelovu předchozí trestnou činnost, čemuž žalovaná i krajský soud dostály. Žalovaná ve vztahu k finanční záruce výslovně odkázala na své hodnocení závažnosti dřívějšího, mj. i protiprávního jednání stěžovatele, jak se mu věnovala v pasáži týkající se jiného ze zvažovaných zvláštních opatření (str. 6 a 7 napadeného rozhodnutí). Dostatečně tedy popsala důvody, proč by mírnější opatření ve stěžovatelově případě nebylo účinné. Krajský soud je shrnul a aproboval především v bodech 15 a 17 až 20 napadeného rozsudku a kasační soud neshledal v jeho hodnocení žádné pochybení, natož pak hrubé, které by odůvodňovalo přijetí kasační stížnosti k věcnému posouzení. S odkazem stěžovatele na rozsudek Městského soudu v Praze čj. 2 A 2/2025-35 se krajský soud vypořádal (bod 15), ale proti tomu stěžovatel v kasační stížnosti konkrétní námitku nevznesl.

[19] I posouzení krajského soudu ohledně chování stěžovatele (zejména vyčkávání na rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku a součinnost se žalovanou) je v souladu s judikaturou. NSS v kontextu zajištění za účelem výkonu správního vyhoštění již uvedl, že zajištění je institutem určeným k řešení situací, kdy lze očekávat maření úkonů potřebných pro vycestování cizince. Pokud však cizinec s příslušnými orgány spolupracuje, zpravidla je to důvodem pro uložení některého z mírnějších zvláštních opatření za účelem vycestování (rozsudek ze dne 19. 1. 2021, čj. 6 Azs 354/2020-27, bod 13). Nicméně krajský soud v souladu s rozsudkem NSS čj. 1 Azs 94/2017-26, bod 31, zohlednil předchozí trestní minulost stěžovatele, na které nic nemění ani námitky, že stěžovatel vyčkával na rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku a že rozhodnutí o odkladném účinku nebylo v době návštěvy žalované pravomocné. Snaha o oddálení odjezdu z území, byť i s dobrovolným dostavením se na pracoviště žalované, může přispět k hodnocení jednání cizince jako maření rozhodnutí o povinnosti opustit území, není-li konečné datum fixováno např. zakoupenou letenkou. NSS neshledal hrubé pochybení zakládající přijatelnost kasační stížnosti.

[20] Zásadního pochybení se krajský soud nedopustil ani při hodnocení dopadu rozhodnutí o zajištění do soukromého a rodinného života stěžovatele. Ten opakovaně zmínil pevné vazby na manželku a syny, nicméně z jeho argumentace nevyplývá, že by potřeba jejich nerušeného udržování byla natolik silná, že by mohla představovat podstatný důvod pro přehodnocení všech skutečností svědčících pro nutnost stěžovatele zajistit. Důsledek rozhodnutí tak zůstává především v rovině emoční a v podobě praktických nesnází souvisejících s jeho nepřítomností. I když stěžovatel obecně tvrdí, že soběstačnost jeho rodiny není podložena, sám ostatními námitkami tento dílčí závěr spíše potvrzuje. Krajský soud k rodinné situaci stěžovatele přihlédl, dospěl však k závěru, že jiné chráněné zájmy převažují. Krajský soud rovněž souladně s judikaturou NSS hodnotil zásah do soukromého a rodinného života stěžovatele toliko ve vztahu k době zajištění, nikoli k době pobývání mimo území, které je povinen opustit (srov. rozsudek NSS ze dne 24. 9. 2020, čj. 1 Azs 67/2020-22, bod 18). Totéž platí i o otázkách obtížnosti návratu do ČR a závěrů trestních soudů ve věci upuštění od výkonu trestu vyhoštění – i ty jsou spjatý

pokračování

s přezkumem rozhodnutí o povinnosti opustit území EU a smluvních států, nikoli o zajištění.

[21] Lze dodat, že NSS v skutku v rozsudku čj. 2 Azs 156/2023-30, bodě 20, vyslovil, že srovnávat odloučení způsobené zrušením oprávnění k pobytu a výkonem trestu odnětí svobody je paušalizující a poněkud příkré, neboť během výkonu trestu odnětí svobody je možné odsouzeného navštěvovat. Nelze však přehlédnout, že NSS v citovaném rozsudku aproboval především závěr Městského soudu v Praze o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správního orgánu (bod 17), a to zejména s ohledem na finanční závislost rodiny a tvrzené hrozby hmotné nouze, na což správní orgán konkrétně nereagoval (bod 21). Na rozdíl od takového případu se však nyní stěžovateli dostalo dostatečně konkrétní odpovědi na jeho námitky stran zásahu do soukromého a rodinného života, a to od žalované i krajského soudu. Krajský soud tedy posouzení žalované v napadeném rozsudku nenahrazoval.

[22] Aplikace judikatury ke správnímu vyhoštění, jestliže pracuje se zvláštními opatřeními, která jsou společná pro více institutů, byla opodstatněná. (Nadbytečná) citace nepřiléhavých zákonných ustanovení v bodech 9 a 10 napadeného rozsudku hrubé pochybení nepředstavuje, když krajský soud věcně rozhodl v souladu s aplikovatelnými ustanoveními. Nesprávné uvedení adresy pobytu stěžovatele není právně významné.

IV. Závěr a náklady řízení

[23] Ze shora uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch. Žalované žádné náklady nad rámec její úřední činnosti nevznikly, a proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal (usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014-47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. února 2026

Eva Šonková
předsedkyně

s
e
n
á
t
u